

Emnet JUS4213 Strafferett og straffeprosess

Kort om emnet:

Studiet av strafferetten skal gi studentene kunnskap om hvordan man går frem for å ta standpunkt til om en handling er straffbar, de viktigste kategoriene av straffbare handlinger i straffeloven, samt hvordan man fortolker straffebud. Studiet av strafferetten gir også innsikt konsekvensene av å begå straffbare handlinger, samt innsikt i teorier om straffens formål, begrunnelser og virkninger.

Bruk av straff begrenses av grunnleggende hensyn, herunder hensynet til legalitet og andre hensyn som ivaretar borgernes rettssikkerhet. I faget legges det derfor vekt på å få fram hvordan slike grunnleggende hensyn er veid eller bør veies mot hensynet til en effektiv kriminalitetsbekjempelse, både ved utformingen av straffelovgivningen og ved anvendelsen av den. Det forutsettes gode kunnskaper til den alminnelige rettskildelæren, herunder rettskildefaktorer som reelle hensyn og internasjonale menneskerettigheter. I tillegg er det en del særlige metodiske problemer som gjør seg gjeldende på strafferettens område, bl.a. som følge av de ovenfor nevnte grunnleggende hensyn.

Studiet av straffeprosessen skal gi studenten innsikt i straffesaksbehandlingen, herunder rettsreglene som gjelder for etterforskning, påtale og rettergang. Emnet skal gi studentene kunnskap om interessene som ligger til grunn for straffeprosessen, kompetanse til å behandle krav om straff etter gjeldende rett, og forutsetninger til selv å kunne ta stilling til om og i hvilken utstrekning prosessreglene ivaretar de nevnte interessene.

Kunnskap:

Etter å ha fullført emnet skal studentene ha *god kunnskap* om

1. Den strafferettslige ansvarslæren med straffbarhetsvilkårene
2. Det strafferettslige legalitetsprinsippet
3. Tolkning av straffebud
4. Den strafferettslige reaksjonslæren
5. De viktigste kategoriene av straffbare handlinger i straffeloven og deres særtrekk
6. Grunnleggende straffeprosessuelle interesser og overordnede målsetninger.
7. Hvordan straffeprosessuelle regler kan forstås som utslag av særlige straffeprosessuelle prinsipper, herunder
 - Straffeforfølgingsplikten og opportunitetsprinsippet.
 - Anklageprinsippet.
 - Prinsippet om upartisk anklage og forfølgning.
 - Det frie forsvarervalg.
 - Selvinkrimineringsvernet.
 - Uskyldspresumsjonen.
 - Lekdommerprinsippet.
8. Straffeprosessens aktører: Påtalemyndighetens organisering og arbeidsdeling. Reglene om mistenkte, fornærmede og straffesakens øvrige aktører.
9. Straffeprosessens stadier: Reglene om etterforskning, påtalevedtak, hoved- og ankeforhandling.
10. Reglene om bevis.
11. Bruk av tvangsmidler.
12. Behandlingen av sivile krav i straffeprosessen.

Ferdigheter:

Etter å ha fullført emnet skal studentene kunne:

1. Ta standpunkt til hvorvidt en handling er straffbar eller ikke.
2. Ta standpunkt til hvilke konsekvenser det kan få for en gitt person at vedkommende har foretatt en straffbar handling.
3. Reflektere selvstendig over hvilke handlinger som burde være straffbare.
4. Klargjøre innholdet i gjeldende straffeprosessuelle regler.
5. Løse praktiske straffeprosessuelle problemstillinger ved å anvende reglene på konkrete saksforhold.
6. Vurdere og kritisere straffeprosessuelle regler.

Generell kompetanse:

Etter å ha fullført emnet skal studentene kunne

1. Forstå og redegjøre for
 - a. om en foretatt handling er straffbar, og på hvilken måte den eventuelt kan straffes.
 - b. reglene om behandlingen av krav om straff.
 - c. sammenhenger mellom reglene i strafferetten og straffeprosessen.
 - d. sammenhenger mellom reglene i straffeprosessen og sivilprosessen.
2. Innta rollen som aktør i strafferettspleien og behandle krav om straff på etterforskningsstadiet, påtalestadiet og rettergangsstadiet.